

Tieturvallisuusarvioijien ajankohtaispäivä 29.10.2019

Matti Rynnänen

29.10.2019

TTA prosessi Väylävirastossa

Pääjohtaja Kari Wihlman

Turvallisuus, johtamisjärjestelmä- ja strategia
Raimo Tapio

Strategiayksikkö Virpi Anttila
Liikenne- ja ympäristöturvallisuusyksikkö Risto Murto
Valmius- ja turvallisuusyksikkö Heikki Hernesmaa (vt.)
Digitaalisen turvallisuuden yksikkö Paul Kinnunen

Viestintä ja sidosryhmäsuhteet
Anna Jokela

Asiakkuusyksikkö Anu Kruth
Viestintäyksikkö Hanna Ackley

Hallinto- ja oikeuspalvelut
Laura Kuistio

Asiakirjahallintoyksikkö Anne Ojala
Henkilöstöyksikkö Joanna Brady-Bister
Ict- ja toimitilapalvelut -yksikkö Esko Hätälä
Oikeuspalvelut-yksikkö Katja Koskelainen

Talous- ja tulosohjauspalvelut
Jukka Laiho

Taloussuunnitteluyksikkö Jukka Laiho (oto.)
Talouspalveluyksikkö Elina Tossavainen

Ely-ohjaus
Jarmo Joutsensaari

Rautatieliikennejohtaja Markku Nummelin
Tieliikennejohtaja Pekka Rajala
Vesiliikennejohtaja Esa Sirkiä

Liikenneverkkojen suunnittelu

Mirja Noukka

Liikenne ja maankäyttö -osasto

Anna Saarlo

Apulaisjohtaja

Tapio Ojanen

Väylien suunnittelu -osasto

Päivi Nuutinen

Apulaisjohtaja

ratasuunnittelu
Jussi Lindberg

Apulaisjohtaja

suunnittelun ohjaus
Jenna Johansson

Hankkeet

Pekka Petäjäniemi

Hankehallinta-osasto

Kristiina Laakso

Apulaisjohtaja

Heli Sissonen

Projektien toteutus Pasilan osasto

Esa Sirkiä

Apulaisjohtaja

Maria Torttila

Projektien toteutus alueosasto

Lars Westermark

Apulaisjohtaja

Mauri Mäkiäho

Väylänpito

Jukka Karjalainen

Kunnossapito-osasto

Magnus Nygård

Kunnossapidon ohjaus- ja kehittämissyksikkö

Tuomas Toivonen

Meriväyläyksikkö

Simo Kerkelä

Sisävesiväyläyksikkö

Tero Sikiö

Radan

kunnossapitoyksikkö Jukka

Valjakka

Radanpidon palvelut -

yksikkö Aki Härkönen

Tekniikka ja ympäristö -osasto

Minna Torkkeli

Rautatieteellinen yksikkö

Simo Toikkanen

Ympäristö- ja kiinteistö-

yksikkö Susanna Koivujärvi

Taitorakenneyksikkö

Markku Äijälä

Tie- ja

geotekniikkayksikkö

Kari Lehtonen

Väylien käyttö - ja tietopalvelut

Juuso Kummala (vt.)

Väylien käyttö- palvelut -osasto

Juuso Kummala

Apulaisjohtaja

Maija Märkälä

Väylien tietopalvelut - osasto

Jan Juslen

Apulaisjohtaja

Riitta Kaasalainen

Lakiperusta

- *Liikenneturvallisuusarviointi perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston 19.11.2008 antamaan direktiiviin tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta (tieturvallisuusdirektiivi 2008/96/EY). Direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä maantielain muutoksella, joka astui voimaan 1.8.2012 (maantielaki 446/2012). Tieturvallisuusdirektiivin menettelyjä ja yleisiä määräyksiä sovelletaan sellaisenaan vain TEN-T -verkon teihin. (Traficom koulutusaineisto 4.3.2019)*
- LjMTL 43 b §
  - Väyläviraston on huolehdittava siitä, että 43 a §:ssä tarkoitetulla tieverkolla tiehankkeista tehdään tieturvallisuusdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettu tieturvallisuusarviointi yleissuunnitelmaa laadittaessa, tiesuunnitelmaa laadittaessa, ennen tien avaamista liikenteelle ja tien käytön alkuvaiheessa.
  - Jos arvioinnissa todetaan tien turvallisuudessa puutteita, joita ei oteta suunnitelmissa huomioon, syy tähän on ilmoitettava päätöksessä, jolla suunnitelma hyväksytään.

TEN-T maantieverkko

1.8.2012

21.12.2013 lisänä vt:t 2, 8 ja osat 6, 10, 12

TEN-T kattavaverkko 21.12.2013

- Maanteiden TEN-T kattavan verkon **ydinverkkoon** kuuluvat maantiet
  - Länsi - itä (Naantali - Vaalimaa); Kt 40 - vt 1 - kt 50 (Kehä III) - vt 7
  - Etelä - pohjoinen (Helsinki - Tornio); Vt 4 - vt 29
- Muut TEN-T verkon maantiet ovat osa kattavaa verkkoa

Tieturvallisuusarviointi, suunnitelmat

- Yleis- tai tiesuunnitelman aloituskuulutuksen/-ilmoituksen ajankohta on ratkaiseva.
  - Aloituskuulutus/-ilmoitus ennen 1.8.2012 -> ei ole pääsääntöisesti tehty TTA:a
  - Aloituskuulutus/-ilmoitus välillä 1.8.2012 – 20.12.2013 -> TTA 1.8.2012 voimassa olleen kartan TEN-T verkolla
  - Aloituskuulutus/-ilmoitus 20.12.2013 jälkeen -> TTA 21.12.2013 voimassa olleen kartan TEN-T verkolla
- Käytännössä ei ole monta TEN-T -verkon yleis- tai tiesuunnitelmaa enää hyväksymättä, joiden laatiminen on aloitettu ennen 1.8.2012.

Arvioinnin kohteet (koulutusaineisto 4.3.2019)

- *Hanke vaikuttaa alueen liikenneverkon ominaisuuksiin, esimerkiksi muuttamalla tien nopeustasoa, tietyyppiä, liittymäjärjestelyitä tai maankäyttöä.*
- *Hanke vaikuttaa liikenneverkon valtakunnallisesti merkittävään osaan.*
- *Hankkeella vaikutetaan alueeseen, jossa:*
  - *tapahtuu eri tienkäyttäjäryhmien, erityisesti kevyen liikenteen ja ajoneuvoliikenteen käyttäjäryhmien välisiä konflikteja tai*
  - *tien suunnasta tarkasteltuna väyläympäristö muuttuu siten, että tienkäyttäjän on muutettava omaa käyttäytymistään ympäristöä vastaavaksi.*
- *Hankkeessa käytetään ratkaisuja, joiden liikenneturvallisuusvaikutuksista ei ole Suomessa lainkaan tai niistä on vain vähän aikaisempaa kokemusta.*
- *Hankkeessa käytetään ratkaisuja, joista ei ole annettu ohjeistusta.*

Arvioinnin kohteet (koulutusaineisto 4.3.2019)

- *Oleellista on suunnitelmien **määrämuotoinen arviointi** liikenneturvallisuuden näkökulmasta, huomion kiinnittäminen eri tienkäyttäjäryhmien liikennekäyttäytymiseen syntyvässä uudessa liikenneympäristössä sekä oikea-aikainen (ennakoiva) puuttuminen havaittuihin puutteisiin ja riskitekijöihin.*

Arvioinnin kohteet (koulutusaineisto 4.3.2019)

- *Kuva 19: Hankkeen eri suunnittelu- ja toteutusvaiheissa keskitytään arvioinnissa niihin asioihin, jotka eri vaiheissa ovat keskeisiä. Eri vaiheiden ominaisuudet mahdollistavat tiettyjen asioiden arvioinnin.*

- Yleissuunnitelma

Liikennejärjestelmä <ul style="list-style-type: none">
- Asema tieverkossa
- Tietyyppi
- Tien kulkumuodot
- Mitoitusnopeus
- Liittymätyypit, -välit
- Poikkileikkaustyypit
- Joukkoliikenne
- Tasoristeykset
Muotoilu <ul style="list-style-type: none">
- Suuntaus
- Liittymien mitoitus ja kaistat
- Liikenneverkkojen jatkuvuus

Tiesuunnitelma

Muotoilu ja mitoitus <ul style="list-style-type: none">
- Pysty- ja vaakageometria
- Optinen ohjaus
- Ajokaistajärjestelyt
- Liittymien muotoilu
- Näkemät
- Kevyen liikenteen järjestelyt
- Linja-autopysäkit
- Tasoristeykset
Varusteet, ympäristö <ul style="list-style-type: none">
- Reunaympäristön muotoiluperiaatteet
- Opastusperiaatteet
- Riista-aidat

Havaintojen kategoriat

- Taso A: Aiheuttaa vakavan turvallisuusriskin, suunnitelmaa tulee muuttaa
- Taso B: Aiheuttaa turvallisuusriskin, toimenpiteitä tulee harkita
- Taso C: Otetaan huomioon seuraavassa suunnitteluvaiheessa / rakentamisessa
- Taso D: Muut huomioon otettavat asiat

Yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

- Hyväksymisesityksessä käsitellään Tasojen A ja B sellaiset havainnot, *joita ei oteta suunnitelmassa huomioon* (LjMTL 43 b §).
- Tasojen A ja B havainnoista käsitellään myös vain ne, jotka koskevat TEN-T verkkoa. Rajauksina esim. rampin päiden liittymät ja TEN-T verkon maantiehen kuuluvat jkpp-teiden havainnot ovat mukana.
- Muiden maanteiden ja katujen havaintoja ei käsitellä.
- Menettely on ohjeistettu suunnitteluprosessin osana hyväksymisesityspohjissa.
- Väylävirastolla ei ole omaa ohjetta TTA:n menettelyistä, koska Traficom vastaa koulutuksesta ja myöntää arvioijien pätevyudet.

Väyläviraston ohjeistus

- Tienpidon turvallisuusjohtamisjärjestelmään (TPTJJ) kuvataan LjMTL 43b § vaatimukset ja toimintatavat sekä linkitetään tarvittavat asiakirjat tieturvallisuusarvioinnista.
- TPTJJ:än kuvataan myös toimintatavat kaikkien neljän arviointivaiheen seurannasta ja arvioinnin aiheuttamista toimenpiteistä suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa.
- Väyläviraston nykyinen toimintajärjestelmä jää pois käytöstä vuoden 2020 alusta. Järjestelmä kuitenkin korvataan uudella, johon kuvataan suunnitteluprosessiin kuuluvana TTA:n vaatimat toimenpiteet, vastuut ja asiakirjat.
- Tavoitteena on ollut, että toimintajärjestelmä olisi ELYjen ja joiltain osin myös muiden ulkopuolistenkin käytettävissä.

VÄYLÄ